

אמונה שלימה בגאולת ישראל

[פרשת תרומה, שנת תשס"ז – נכתב ע"י הרב משה צוריאלי
הבהרה. בהסכמת הרב, השיחה נערכה ע"י תלמידו, אך טרם הגיחה]

בציווי על הקמת המשכן במדבר, מצאנו תוספת אות מעניינת. "ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים. עשר אמות אורך הקרש, ואמה וחצי האמה רוחב הקרש האחד" (שמות כה, טו-טז). מפני מה כתובה אות ה' הידיעה במלת "הקרשים"? והרי לא הוזכרו קרשים בתורה לפני פסוקנו זה כדי ששנתמש בסימן ה' הידיעה?

עונה על כך רש"י: "היה לו לומר 'ועשית קרשים' כמו שנאמר בכל דבר ודבר? (כמו לענין 'ועשו ארון', 'ועשית שנים כרובים', 'ועשית שולחן', 'ועשית מנורת זהב טהור', 'ואת המשכן תעשה עשר יריעות', 'ועשית קרסי נחושת', 'ועשית מכסה לאוהל', 'וארבעים אדני כסף תעשה'. בכולם אין ה' הידיעה, ומדוע דוקא לענין קרשים יש תוספת אות ה'? וממשיך רש"י: [אלא] מאותן העומדין ומיוחדין לכך. יעקב אבינו נטע ארזים במצרים, וכשמת ציוה לבניו להעלותם עמהם כשיצאו ממצרים. ואמר להם שעתיד הקב"ה לצוות אותם לעשות משכן במדבר מעצי שטים, [ת]ראו שיהיו מזומנים בידכם! וכו' שנזדרזו להיות מוכנים בידם מקודם לכך". עכ"ל.

ובאמת אי אפשר לתאר שמצאו קרשים אלו בהיותם במדבר צֶהָ, בסיני. כאשר אורכו של כל קרש הוא עשר אמות, כלומר קרוב ל-5 מטר! (כמו בנין דו קומתי) ורוחב כל קרש אמה וחצי, כלומר קרוב למטר ברוחב, אפילו בהיותם בנאות-מידבר אין למצוא עצים בגובה זה למען נסירתם. ולא די לנו פלא הנ"ל שמשך 210 שנים בשהות אבותינו במצרים הם שָמְרוּ וטַפְחוּ עצים הללו, אבל נוסף על כך עוד גררו ונשאו אתם כ-50 עצי ענק הכבדים האלו, אתם, בעת יציאתם בחפזון ממצרים. איך ספקו להם עגלות משא באורך המתאים? ועוד, בעת ההיא שלא צפו מראש מה יאכלו ומה ישתו בדרכם במדבר (ראה ירמיה ב,ב). **כמה יש בכך מן האמונה הטהורה והאיתנה!**



בדומה לכך מצאנו לענין מרים ונשות ישראל אשר רקדו ושרו במחולות אחרי קריעת ים סוף. "ותקח מרים... את התוף בידה ותצאנה כל הנשים אחריה בתופים ובמחולות" (שמות טו, כ). איפה מצאו במדבר תופים? גם אם נפרש כי לא יצאו לרקוד ממש "כל" הנשים במדבר, שהם כסף ששים רבוא (מול מספר הגברים שנמנו שם), אלא נאחזו כלל של "רובו ככולו", היה אז למעלה מ-300,000 נשים הרוקדות עם תופים. כי אם היה תופים רק בידי עשר נשים או מאה נשים, הקול לא היה מגיע לשמיעת אזניהן של כל הרוקדות! ומניין להם כל כך הרבה סוחרים עוברי אורח שיספקו להן תופים במדבר השומם ההוא? עונה רש"י: "מובטחות היו צדקניות שבדור שהקב"ה עושה להם נסים, והוציאו תופים ממצרים". ואין לדחות ולומר כי שמא "נשים צדקניות" באותו דור היו רק מעטות. כי הרי חז"ל ייחסו את הרבוי המופלג של ילודה למעשיהן של "נשים צדקניות" (סוטה יא:). שהיו מעוררות את בעליהן לעסוק בגידול המשפחות. פשט הסוגיא שכך היו כל בנות הדור או רובן, כי כל האוכלוסיה נתרבתה על ידיהן. גם כאן כונת רש"י לרוב האוכלוסיה.

מכאן ראינו כי כאשר הנביא מודיע לנו דבר ה', הדבר הוא מובטח ללא כל ספק, ללא כל ערעור או פקפוק. **הרמב"ם** ("מורה הנבוכים", ח"ג פכ"ד, דף שלא) תמה, כיצד אברהם הלך חיש מהר ("וישכם אברהם בבוקר") כדי לשחוט את בנו, ולא נתעורר אצלו שום ספק במה שנאמר לו בחזון? וכן כיצד הסכים יצחק למסור את עצמו לשחיטה? כלום לא חשש שמא יש איזו שהיא טעות או שגיאה בהבנת אחד מהפרטים בחזון זה?

אלא, מסכם רמב"ם: "לפיכך רצה להשמיענו שכל מה שרואה הנביא במראה הנבואה אמת ונכון אצל הנביא, אין לו ספק בשום דבר ממנו כלל; ודינו אצלו כדין כל הדברים המציאותיים המושגים בחושים או בשכל".



ומה נגיד בענין גאולתנו, שלפי מהר"י אברבנאל ("משמיע ישועה", עמ' תכח-תל) 17 נביאים הודיעו אודותה, ודאי שאין לך דבר כה בטוח, יציב ואיתן כמוה.

אחד מגדולי אוהבי ציון, לפני 130 שנה, היה הגאון ר' עקיבא יוסף שלזינגר. (מחבר ספר "כולל העברים", שנת 1873, עם תכנית מפורטת להקמת מדינה יהודית בארצנו; וגם תומך נלהב בעבודה עברית בארצנו, בלי צורך לקבלת כספים מנדבני חו"ל).

על אותו הפסוק "קול רנה וישועה באהלי צדיקים" (תהלים קיח, טו) הקשה הר' בספרו "תורת יחיאל" מדוע הוקדמה "רנה" לפני "ישועה"? הלא סדר המציאות הוא שהקב"ה מביא ישועה ואחר כך מרננים ומשבחים לשמו בתודה! ועוד, מדוע דוקא באהלי הצדיקים? הרי כל הציבור צריך לרנן? ועונה הרב כי אצל כלל הציבור מרננים בשמחה רק לאחר ביצוע הישועה. אבל הצדיקים הבוטחים בה', הם יודעים בבירור כי ה' יושיע. לכן עוד בטרם בוא הישועה הם מרננים בהוקרת טובה על שם העתיד.

מעין רעיון זה כתב המלבי"ם (שלא ראה דברי הרב הנ"ל) וכך כותב:

"וראיתם וּשְׁשׁ לְבָבְכֶם, ועצמותיכם כדשא תפרחנה, ונודעה יד ה' את עבדיו, וְזָעַם את אויביו" (ישעיה סו, יד). פירוש: "עד עתה הייתם מאמינים בתקוה העתידה, אבל לא ראיתם אותה בעיניכם. עתה 'וראיתם' אותה בעיניכם. ולכן 'ושש לבכם'. עד עתה ע"י הבטחון החזק היתה רק שמחה צפונה בלבכם, כמו שכתוב 'כי בו ישמח לבנו כי בשם קדשו בטחנו' (תהלים לג, כא. כלומר שמחים ע"י אותו הבטחון בה'). אבל עתה ישיש בששון בגלוי, והשמחה תתפשט מן הלב אל האברים החיצונים; עד שעצמותיכם היבשות עתה, כדשא תפרחנה מרוב טוב. 'ונודעה יד השם', עד עתה שלא שילם גמול לצדיקים ולא העניש לרשעים, היו רבים מכחישים השכר והעונש. אבל עתה יודע 'יד ה' את עבדיו' - בשילום שכר לצדיקים, 'וזעם את אויביו' - בעונש הרשעים".

צריכים אנו ללמוד לקח מאבות אבותינו במצרים. גם בתוך חשך ואפלה של שעבוד מצרים, שמרו על האילנות כדי להקים לנו משכן קודש. לא נתבלבלו מכל נוראות השלכת ילדי ישראל ליאור, או הטמנת הילדים בעודם חי בתוך כתלים (עין רש"י לסנהדרין קיט ע"ב, ד"ה נתמכמך בבנין). החזיקו מעמד. וגם בתוך "אימה חשכה גדולה" של רדיפת המצריים, הנשים הוציאו עמהן תופים לדרך.

גם כהיום הזה, שחלק מהנפלאות כבר נתגלו (ארץ ישראל נותנת פירותיה בעין יפה, וקבוץ גליות וכו'), עלינו לבטוח בגאולתנו ההולכת ומתממשת.

כל זה יש ללמוד מאותה אות הנוספת (אות ה') – "הקרשים".